

Közelebb a csillagokhoz '98

Budapest

A Jupiter és a Hold együttállása alkalmából szervezett bemutató igen sok érdeklődőt vonzott, és örvendetes tény, hogy a tipegőtől a topogóig minden korosztály képviseltette magát. A meghirdetettnél korábban érkező sok-sok érdeklődő kedvéért már 5-kor elkezdtük a távcsöves bemutatást. A Planetárium melletti parkban 6–7 távcsővel figyelhették az érdeklődők a Holdat, a Jupitert, majd a Szaturnuszt. Az este 9-ig elhúzódó bemutató keretében érdekes és kimerítő előadást hallhattunk Tepliczky Istvántól, Kereszturi Ákostól és Sárneckzy Krisztiántól a legkülönfélébb témákban. A videokivetítőnek köszönhetően — melyet az Alternatív Közgazdasági Gimnázium bocsátott rendelkezésünkre — valódi űrséta résztvevőinek érezhettük magunkat. Szóba került többek között a Leonidák várható kitérése, az 1994-es üstökösbe-csapódás, a Hold „jégsapkája” és nem utolsósorban az 1999. augusztus 11-i teljes napfogyatkozás.

Az együttállásról is érdemes néhány szót ejtenünk. A Hold és a Jupiter közelsége szabad szemmel is lenyűgöző volt, a legjobb távcsöves látványt talán Babcsán Gábor 80/640-es Vixen apokromátja nyújtotta, hiszen a nagy látómezőben mindkét égitest egyszerre volt látható. A 0,7 fokos közelség természetesen „csak” esztétikai élményt nyújtott, a jelenségnek nincs tudományos jelentősége.

Az idővel egyre nyugtalanítóbbá váló felhőátvonulások előbb csak megnehezítettek, később azonban lehetetlenné tették a szabadszemes vagy távcsöves nézelődést. Mindezek ellenére elmondhatjuk, hogy az időjárás végső soron kegyes volt hozzánk, és lelkes tagtársaink segítőkész közreműködése folytán a mintegy 4–500 főnyi érdeklődő élményekkel gazdagodva térhetett haza.

Kiss Hajnalka

Hajdúböszörmény

Az MCSE helyi csoportja október 30-án és 31-én rendezte meg távcsöves bemutatóit és előadásait. A programban 17 órától Bemutatkozik a Magyar Csillagászati Egyesület címmel tartottunk előadást, melynek keretében pl. videofelvételeket láthattak az érdeklődők az 1998. évi ágasvári tábor eseményeiről. A távcsöves bemutatóra egy Celestron refraktort és egy Mizar reflektort állítottunk hadrendbe. Mindkét este a Hold, a Jupiter és a Szaturnusz voltak célpontjaink. Nagyon sok iskolás ezen az estén látta először saját szemével a Jupitert és a Szaturnuszt. A bemutató alkalmával kiosztottuk az MCSE szóróanyagait és tájékoztattuk az érdeklődőket a további programokról. Bemutatónkra sokan érkeztek a közeli Debrecenből.

A rendezvény lebonyolításában Andirkó László, Hartmann Imre és ifj. Balogh Zoltán vett részt. A Közelebb a csillagokhoz hajdúböszörményi programjainak megrendezését a Gyermek és Ifjúsági Alapprogram, a Silye Gábor Művelődési Központ és a Monolit Ifjúsági Klub támogatta.

ifj. Balogh Zoltán

Kunszentmárton

Kunszentmártonban is közelebb hoztuk a csillagokat — mindazok számára, akik este 6 óra után ellátogattak az Erzsébet-ligetbe. Csoportunk összes mobilizálható műszerét felvonultatva várta az érdeklődőket. Nem hiába! Sokan jöttek el a meglehetősen hideg időjárás dacára azért, hogy távcsövekkel nézzék meg a Holdat, a Jupitert, a Szaturnuszt és egy-két szebb kettőscsillagot, fényesebb mély-ég objektumot. Volt, aki csak percekét töltött körünkben, és volt, aki „masszívan” kitért, hosszas beszélgetésekbe bonyolódva.

Este fél tíz körül zárult le bemutatónk — a főként boruló felhőzetnek „köszönhetően”. Köszönet mindazoknak, akik segítettek a bemutatás megszervezésében, lebonyolításában!

Kovács Károly

Dávod

Tavasszal a rossz időjárás miatt elmaradt a Csillagászat Napja Dávodon, így az őszi rendezvényt eleve kétnaposra terveztem. Az előkészületek sikeresnek bizonyultak. A helybeliek plakátokról tájékozódtak, a környékbeliek pedig a Délinfo c. hirdető újságból értesülhettek az eseményről. Az első bemutatót péntek este 6 órára szerveztem. Nem kis örömmre már fél hatkor szállingózni kezdtek a csillagászatra kiéhezett nézők. Közülük sokan a környék falvaiból és Bajáról, a 30 km-re levő városból érkeztek. A fő látványosság, az első negyedben levő Hold, ill. a Jupiter és a Szaturnusz voltak. Távcsöveimet, amely egy 156/1035-ös Newton, szinte percenként kellett átállítani egyik objektumról a másikra, az újonnan érkező érdeklődők miatt. Sokan voltak kíváncsiak a Fiastyúkra és a látványos kettősökből is bemutattam néhányat. A pénteki légkör nyugtalansága ellenére is értékelték a látóvalókat. Akik nem fértek a távcsőhöz azok megtekinthették legsikeresebb csillagászati felvételeimet. A látóvalók hatását növelte Vangelis Oceanic című zenéje. Készülve a másnapra, az egyesület szórólapjait osztogattam.

A szombat esti program hasonlóképpen zajlott. A levegő is megnyugodott, így a figyelmesebb látogatók a Cassini-rést is észrevehették a Szaturnusz gyűrűjében. Ezen az estén egyöntetűen a gyűrűs bolygó kötötte le a vendégek figyelmét.

Mindenképp sikeresnek könyvelem el ezt a két estét, hiszen több mint 150-en látogattak meg, hogy együtt gyönyörködjunk az Univerzum szépségében.

Pócsai Sándor

Monor

Monoron a Csillagászat Napjának október 31-ét hirdettük meg, helyszínül pedig a Forrás áruház és a buszpályaudvar közötti stratégiai jelentőségű pontot választottuk.

Megérkezésünkkor (du. 5 óra) már kb. 50–60 ember őgyelgett látszólag céltalanul a helyszínünk környékén. A távcsövek felállításakor ránk tapadó kíváncsi tekintetek nem hagytak kétséget afelől, hogy a közben biztosra menők által már önszervező módon megalkotott sor reakcióképes magatartást fog mutatni az együttállást illetően. Az ezután ránk zúduló rohamot két fronton próbáltuk állni kettő-kettő refraktor és reflektor (50/540; 80/840; 100/1000; 110/1000), valamint három binokulár segítségével. A Monori Csillagászati Napok történetében újdonságnak számító információs pultnál Évkönyv '98, a 98-as Meteor évfolyam, Astronomik és az általunk

készített Argo Navisok, csillagászati ismeretterjesztő könyvek és a helyi csoport tagjai által készített asztrófotográfiák albuma, valamint a jövő évi csillagászati eseményeket hirdető szóróanyag várta az érdeklődőket.

A távcsöveknél mindvégig fej fej mellett haladt az együttállás és a Szaturnusz népszerűségi mutatója. Mindenki mindent és egyszerre akart látni, ebből és a rendezvény kötetlenségéből adódóan a megfigyelésre kerülő objektumok kiválasztása bekiabálós formában zajlott, melyben a legtöbb látogató tevékenyen részt is vett. Külön öröm volt a kis emberpalánták lelkes érdeklődését látni, némelyeket úgy kellett elvontatni a távcső mellől, szegények legörbülő szájjal vették tudomásul a szülői kegyetlenkedés ilyen formájú túlkapását.

Osszességében a Csillagászat Napja nagysikerű rendezvény volt, amelynek csak az este 8 óra körül teljesen befelhősödött égbolt minőségi változása vetett véget. Jelen volt kb. 150-200 érdeklődő, valamint a helyi rádió, televízió és a sajtó is.

Végül a bemutatót lebonyolító tagok névsora: Seprűs Mariann, Horváth Viktória, Braun Ferenc, Kovács Péter, Krajcz Róbert, Zlinszky Zsolt és külön köszönettel soroljuk fel a Budapestről érkező és segítő tagjainkat és barátainkat: Horváth Anikó, Ackermann Ádám, Ispánovity Péter és Kiss Gábor.

Zlinszky Zsolt

Helyi csoportjaink

Egyesületünk munkájába az alábbi helyi csoportoknál is bekapcsolódhatnak az érdeklődők:

Balatonfűzfő. Kocsis Antal, 8174 Balatonkenese, Kossuth L. u. 2/a.

Bácskai Csoport. Egri József, 6500 Baja, Tóth Kálmán u. 19.

Bóly. Kász László, 7754 Bóly, Széchenyi tér 11.

Esztergom. Nyerges Gyula, 2500 Esztergom, Aulich u. 1.

Hajdúböszörmény. ifj. Balogh Zoltán, 4220 Hajdúböszörmény, Újvárosi u. 13.

Kunszentmárton. Kovács Károly, 5440 Kunszentmárton, Jászapáti u. 37.

Monor. Szabó Gábor, 2200 Monor, Bajcsy Zs. u. 16.

Pécs. Keszthelyi Sándor, 7625 Pécs, Aradi vértanúk u. 8.

Szeged. Kiss László, 6701 Szeged, Pf. 596.

Szolnok. Prohászka Szaniszló, 5000 Szolnok, Karcagi L. út 11.

Zalaegerszeg. Simonkay Ferenc, 8896 Pusztaszentlászló, Felsőtelep u. 9.

Hogy közelebb hozzassuk a csillagokat... és a teljes napfogyakozást!

Kérjük 1999-ben is támogassa az SZJA 1%-ával

a Magyar Csillagászati Egyesületet!

Adószámunk: 19009162-2-43